

Om aids och hoten mot Afrika

Den förödelse som hiv/aids orsakar Afrika, mitt i den yttersta fattigdom, är av en grad och skala som man inte finner någon annanstans i världen. Hiv/aids är ett tyst och katastrofalt hot mot fred och säkerhet på kontinenten.

Det är viktigt för mig att klart deklarerar att jag varken säger eller tror att hiv/aids-viruset utvecklades av vita människor eller vita stormakter för att förgöra det afrikanska folket. Sådana åsikter är både felaktiga och destruktiva.

När jag går runt i byar och ser människor begrava sina döda bredvid släktingarnas gravar slås jag av verkligheten, av insikten att vi förlorar miljoner människor i aidsrelaterade sjukdomar och det fyller mig och andra afrikaner med obeskrivlig smärta och fruktan inför framtiden. Kvinnor och flickor är på grund av sin sociala och ekonomiska situation särskilt drabbade av hiv/aids. Vad har hänt med våra moraliska värderingar och de vuxnas ansvar att skydda barn och de sårbara grupperna i samhället? Vad händer med rättvisan och jämlikheten? Vilka valmöjligheter finns det? Lyssnar någon? Är det någon som bryr sig?

För att bekämpa hiv/aids är det viktigt att vi upprätthåller de positiva sociala värden som höll ihop våra traditionella samhällen, med avhållsamhet bland de unga och trohet av båda parter inom äktenskapet. Dessutom är idag kondom användning ett alternativ. Det viktiga är att samtliga valmöjligheter används noggrant och ansvarsfullt.

Vi i Afrika måste uppmuntra en friare och mer upplyst debatt om hiv/aids hoten.

Samtidigt måste vi lära oss av våra egna framgångar i kampen mot sjukdomen. För femton år sedan fruktade man i Uganda att hiv/aids skulle förstöra hela samhället: idag ser vi en dramatisk förbättring, till stor del på grund av ett ansvarsfullt politiskt ledarskap under president Museveni. Manliga ledare överallt i Afrika bör lära av de förra presidenterna Nelson Mandela i Sydafrika och Kenneth Kaunda i Zambia, som båda ger mycket av sin tid och kraft för att bekämpa pandemin. Det faktum att hiv/aids är ett hot mot fred och stabilitet på kontinenten har diskuterats i FN:s säkerhetsråd och benämnts som ett särskilt oroande problem av generalsekreterare Kofi Annan. Jag håller fullständigt med om att hiv/aids måste sättas som första punkt på Afrikanska Unionens politiska dagordning.

Vi i Afrika kan inte ensam vinna kampen mot aids. Vi behöver en global förståelse för kulturella sammanhang, vi behöver solidaritet och praktiskt stöd. I det ingår tillstånd att tillverka medicinkopior så att fler människor får tillgång till bromsmediciner, det krävs fattigdomsbekämpning och förbättring av folkens näringsstatus.

Detta är en global utmaning för både politiska och religiösa ledare. Vi behöver uppmuntran, stöd och samarbete med resten av världen men vi behöver också respekt och en tilltro till att några av lösningarna kommer att uppstå ur våra egna värderingssystem.

Wangari Maathai, mottagare av Nobels fredspris år 2004